

Stijlvolle en indrukwekkende plechtigheid **VELE HOOGWAARDIGHEIDSBEKLEDERS** **UIT BINNEN- EN BUITENLAND BIJ** **HERINWIJDING ZWOLSE SYNAGOGE**

Op bijzonder stijlvolle en indrukwekkende wijze werd vorige week woensdag de synagoge aan de Schoutenstraat heringewijd. En hoewel blijdschap overheerste, was er toch ook weemoed en verdriet bij de Joodse gemeenschap. De verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog hebben hun sporen achtergelaten.

In de jaren 1940-1945 kwam er een einde aan een bloeiende Joodse gemeente. „Met angstwekkende snelheid en voortvarendheid werd er een wrede aanslag gepleegd op de Joodse Gemeenschap door de personificatie van het slechte in de mens, door nazi-Duitsland, door demonen op wiens koppel „Gott mit uns” stond. Een volkerenmoord is een huiveringwekkende perfectie.” aldus de heer D. Stibbe, voorzitter van de Nederlands-Israëlitische Gemeente Zwolle. Het verdriet heeft zich voor altijd genesteld in de hedendaagse Jood, die getuige is geweest van het onbeschrijflijke kwaad. De heer Stibbe zei zich te hebben voorgenomen nooit meer te zwijgen, waar en wanneer menselijke wezens moeten lijden of worden vernederd. „Altijd moeten wij partij kiezen, want neutraliteit helpt de onderdrukker en nooit het slachtoffer. „Moge dit monument wijzen op een eeuwig durend gevaar van satanische machten die alle volkeren kunnen beheersen, ons herinneren aan het verleden met vertrouwen in de toekomst”, zo besloot de heer Stibbe.

De eigenlijke inwijding van de synagoge bestond uit het binnendragen van de Tora-rollen, die vervolgens geplaatst werden in de Heilige Ark.

De plechtigheid werd bijgewoond door vele hoogwaardigheidsbekleders en andere gasten uit binnen- en buitenland, waaronder de zoon en kleinzoon van wijlen opperrabbin Samuel Hirsch. Naar deze opperrabbin werd een straat vernoemd. Na afloop van de dienst werd het straatnaambord onthuld. Verder waren onder andere speciaal voor de plechtigheid overgekomen de ere-voorzitter van de Nederlands-Israëlitische Gemeente in Zwolle, de heer L. Marcus, ambassadeur Sufott van Israël en ere-gasten uit Israël en Engeland. Aanwezig waren ook de voorzitter

van het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap, vertegenwoordigers van andere kerkgenootschappen, vertegenwoordigers van de Stichting 1940-1945 en andere organisaties.

RESTAURATIE GEMEENTE

Namens het Interprovinciaal Opperrabbinat riep Opperrabbin J. S. Jacobs de Zwolse gemeente op na de restauratie van de synagoge de restauratie van de Joodse gemeenschap in de regio, waar nog vele Joden wonen, ter hand te nemen. Hij vergeleek het Joodse volk met bamboestokken. Alleen heel fragiel, maar gezamenlijk heel sterk.

Burgemeester mr. G. Loopstra zei in zijn toespraak van mening te zijn dat het van eminent belang is dat ook in de Zwolse synagoge de Joodse eredienst weer gehouden zal worden. „Een markant gebouw komt nu weer volop tot leven en is geen leeg omhulsel gebleven.” Integendeel, men kan hier de momenten van bezinning en inspiratie weer opzoeken. De burgervader noemde de veerkracht van de getalsmatig zeer kleine Joodse gemeenschap indrukwekkend. De heer Loopstra vond de restauratie van de synagoge een verrijking van het geestelijk leven in Zwolle. „Want liggen de geestelijke wortels van velen van ons niet in de Joodse historie? Is het niet zo dat wij gemeen hebben dat de God van Abraham, Isaïc en Jacob leidraad in het leven is. En is dan niet in feite het Joodse geloof het fundament van onze godsdienstige beleving?”, aldus mr. Loopstra.

RUIMTE VOOR ALLEN

Ook ds J. G. K. Littooi, voorzitter van de Stichting Voortbestaan Synagoge Zwolle, ging evenals de andere sprekers in op de pijn en het verdriet van de Tweede Wereldoorlog. En zelfs nu dreigt de kans dat de Joden van hun identiteit beroofd dreigen te worden, zei ds. Littooi, doelend op de commotie rond het klooster in Auschwitz. Gevoelens zijn er van schaamte, verdriet en stille woede omdat opnieuw vanuit een deel der kerk, de Poolse, op het hart van iedere Jood getrapt wordt.

De ambassadeur van Israël, de heer Sufott, legt een krans bij het monument voor de synagoge ter nagedachtenis van de tijdens de Tweede Wereldoorlog omgekomen Joden.

Opperrabbiijn Jacobs blies tijdens de kranslegging op de sjofar (ramshoorn).

Ds Littooi noemde de restauratie van de Zwolse synagoge heel bijzonder. Niet alleen vanuit vaktechnisch oogpunt, maar zeker ook vanwege het karakter van het gebouw. Het is een bemoedigend teken dat, dankzij de inspanning van velen, nu de synagoge weer in oude luister en glorie is hersteld. „Wie bouwt, doet dat met het oog op de toekomst, maar wie restaureert doet dat uit respect voor het verleden, om het goede daaruit voor het heden en de toekomst te bewaren. Hij sprak de hoop uit dat de synagoge niet alleen zijn schoonheid tot in de verre toekomst mag uitstralen, maar ook als teken van herinnering een positieve

De Tora-rollen worden binnengebracht om in de Heilige Ark geplaatst te worden.

bijdrage zal leveren aan de opbouw en instandhouding van een maatschappij, waarin het goed is met elkaar te leven. Een wereld, waarin ruimte is voor Israël en de Joodse gemeenschap te midden van de volkeren.

Na afloop van de plechtigheid werden kransen gelegd bij het monument voor de synagoge, ter nagedachtenis aan de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen Zwolse Joden. Opperrabbiijn Jacobs blies daarbij op de sjofar (ramshoorn).

ONTVANGST

Na afloop van de plechtigheden in en buiten de synagoge was er op het stadhuis nog een ontvangst voor de genodigden. Een ontvangst, die al spoedig het karakter van een reünie kreeg, omdat velen elkaar in lange tijd niet gezien hadden. De heer Loopstra overhandigde als herinnering aan deze bijzondere gebeurtenis de zoon en kleinzoon van wijlen Opperrabbiijn Hirsch eenzelfde straatnaambord van Samuel Hirsch als even tevoren onthuld was. Fried Hirsch toonde zich zeer geroerd door alle blijken van waardering voor zijn vader. Hij betrok daarbij tevens zijn moeder, die bijzonder veel steun gaf aan zowel het gezin als de velen (ook talrijke vluchtelingen uit Oost-Europa), die bij het gezin Hirsch om hulp kwamen vragen.

Namens het NIK (het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap, het overkoepelende orgaan van alle Israëlitische Kerkgenootschappen) zei voorzitter, de heer Wikle, dat de berichten over de restauratie van de Zwolse synagoge diepe indruk hebben gemaakt. Hij was van mening dat er goed naar hun wensen was geluisterd. Als blijk van waardering overhandigde de voorzitter van het NIK burgemeester Loopstra het Memoboek van wijlen prof. Gans. Dit platenalbum beschrijft de geschiedenis van de Joden in Nederland vanaf het begin tot de Tweede Wereldoorlog.

